

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 22. listopada 2023.
(OR. en)

12584/23

LIMITE

CO EUR-PREP 31

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Vijeće
Predmet:	Sastanak Europskog vijeća (26. i 27. listopada 2023.) – nacrt zaključaka

U skladu s člankom 3. stavkom 1. Poslovnika Europskog vijeća za delegacije se u prilogu nalazi nacrt zaključaka koji je pripremio predsjednik Europskog vijeća, u bliskoj suradnji s članom Europskog vijeća koji predstavlja državu članicu koja obnaša dužnost šestomjesečnog predsjedanja Vijećem i predsjednicom Komisije.

I. UKRAJINA

1. Europsko vijeće ponovno oštro osuđuje agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, koji predstavlja očito kršenje Povelje UN-a, te ponovno potvrđuje nepokolebljivu potporu Europske unije neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica i njezinu neotuđivom pravu na samoobranu od ruske agresije.
2. Europska unija nastavit će pružati snažnu financijsku, gospodarsku, humanitarnu, vojnu i diplomatsku potporu Ukrajini i njezinu stanovništvu sve dok je to potrebno. Europska unija nastavit će blisko surađivati s Ukrajinom i podupirati napore koje Ukrajina ulaže u provedbu reformi na svojem europskom putu.
3. Osobito, Europska unija i dalje će Ukrajini pružati održivu vojnu potporu, posebno putem Europskog instrumenta mirovne pomoći [*podsjetnik: moguće donošenje osmog skupa mjera pomoći*] i Misije EU-a za vojnu pomoć. Europsko vijeće ističe važnost bilateralnih nastojanja država članica i potrebu da se odmah ubrza pružanje vojne potpore Ukrajini kako bi se pomoglo u ispunjavanju njezinih hitnih vojnih i obrambenih potreba, uključujući streljivo i projekte, kao i sustave protuzračne obrane za zaštitu njezina stanovništva i njezine kritične i energetske infrastrukture.

Europska unija i države članice, zajedno s partnerima, dugoročno će doprinositi budućim obvezama prema Ukrajini u području sigurnosti, što će toj zemlji pomoći da se obrani, odupre nastojanjima da je se destabilizira i da spriječi činove agresije u budućnosti. Europsko vijeće poziva visokog predstavnika da, uz smjernice Vijeća, surađuje s Ukrajinom u vezi s budućim obvezama EU-a u području sigurnosti te da izvijesti o tim raspravama na sastanku Europskog vijeća u prosincu.

Pružanje ukupne vojne potpore i ispunjavanje svih sigurnosnih obveza osigurat će se uz puno poštovanje sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.

4. S obzirom na kontinuirane ruske napade na civilnu i kritičnu infrastrukturu Ukrajine Europska unija i njezine države članice pojačat će pružanje humanitarne pomoći Ukrajini i pomoći u području civilne zaštite, među ostalim opreme kao što su agregati za proizvodnju električne energije, energetske transformatori, mobilne postaje za grijanje te visokonaponska i rasvjetna oprema, kako bi se Ukrajini i njezinu stanovništvu pomoglo da se suoče s još jednom ratnom zimom.
5. Europska unija i njezine države članice nastaviti će ulagati intenzivne diplomatske napore i surađivati s Ukrajinom i drugim zemljama kako bi osigurale najširu moguću međunarodnu potporu sveobuhvatnom, pravednom i trajnom miru te ključnim načelima i ciljevima formule za mir u Ukrajini, u cilju održavanja sastanka na vrhu o formuli za mir.
6. Rusija je odgovorna za golemu štetu prouzročenu njezinim agresivnim ratom protiv Ukrajine. U koordinaciji s partnerima potrebno je ostvariti odlučan napredak u tome da se neočekivani profit privatnih subjekata koji izravno proizlazi iz imobilizirane ruske imovine usmjeri u potporu oporavku i obnovi Ukrajine, u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom. Europsko vijeće poziva visokog predstavnika i Komisiju da ubrzaju rad na tom pitanju. Europska unija i dalje je predana podupiranju sanacije, oporavka i obnove Ukrajine, uključujući proces razminiranja, u koordinaciji s međunarodnim partnerima. U tom kontekstu Europsko vijeće pozdravlja ishod Međunarodne donatorske konferencije o humanitarnom razminiranju u Ukrajini koja se održala u Zagrebu 11. i 12. listopada 2023., a uključuje potporu za učinkovito upravljanje protuminskim djelovanjem.
7. Rusija i njezino vodstvo moraju u potpunosti odgovarati za vođenje agresivnog rata protiv Ukrajine i druga najteža kaznena djela prema međunarodnom pravu. Europsko vijeće poziva na nastavak rada, među ostalim u okviru temeljne skupine, na uspostavi suda za kazneni progon zločina agresije protiv Ukrajine koji bi imao najširu međuregionalnu potporu i legitimitet [i na uspostavu mehanizma za potpunu naknadu štete]. Nadalje, Europsko vijeće izražava potporu radu Međunarodnog kaznenog suda i osuđuje ruske pokušaje potkopavanja njegova međunarodnog mandata i funkcioniranja.

8. Europsko vijeće snažno potiče Rusiju i Bjelarus da odmah osiguraju siguran povratak sve nezakonito deportirane i premještene ukrajinske djece i drugih civila.
9. Sposobnost Rusije da vodi svoj agresivni rat mora se, u bliskoj suradnji s partnerima i saveznicima, dodatno oslabiti, među ostalim jačanjem sankcija, njihovom potpunom i djelotvornom provedbom i sprečavanjem njihova zaobilaženja, osobito kad je posrijedi visokorizična roba. Europsko vijeće osuđuje kontinuiranu vojnu potporu koju Iran i Bjelarus pružaju agresivnom ratu Rusije. Također poziva sve zemlje, osobito Demokratsku Narodnu Republiku Koreju, da ne pružaju materijalnu ili drugu potporu agresivnom ratu Rusije. Europska unija intenzivirat će suradnju s partnerima u borbi protiv lažnih ruskih diskursa i dezinformacija o ratu.
10. [Europska unija veoma je zabrinuta zbog najavljene namjere Ruske Federacije da opozove ratifikaciju Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa.]
11. Jednostrana odluka Rusije da okonča provedbu crnomorske inicijative za žitarice i njezini namjerni napadi na ukrajinske objekte za skladištenje i izvoz žitarica, kao i njezini postupci u cilju ometanja slobode plovidbe u Crnome moru, dokaz su da Rusija i dalje upotrebljava hranu kao oružje i ugrožava globalnu sigurnost opskrbe hranom. Europsko vijeće naglašava važnost sigurnosti i stabilnosti u Crnome moru, presudnih za održiv izvoz žitarica. Podupire sve napore, uključujući napore UN-a, da se olakša izvoz ukrajinskih žitarica i drugih poljoprivrednih proizvoda u zemlje kojima je pomoć najpotrebnija, osobito u Africi i na Bliskom istoku. Europsko vijeće poziva na dodatno jačanje kapaciteta koridorâ solidarnosti EU-a kako bi se olakšali provoz i izvoz u te zemlje te poziva Komisiju da u tu svrhu predloži nove mjere.

12. Europsko vijeće pozdravlja produljenje privremene zaštite za raseljene osobe iz Ukrajine do ožujka 2025. Europska unija i dalje je predana pružanju potpore raseljenim osobama, kako u Ukrajini tako i u Europskoj uniji, među ostalim putem primjerene i fleksibilne financijske pomoći državama članicama koje snose najveće opterećenje u vidu zdravstvenih troškova, troškova obrazovanja i životnih troškova izbjeglica.
13. Europska unija nastavit će podupirati Republiku Moldovu u prevladavanju izazova s kojima se suočava zbog ruske agresije na Ukrajinu, kao i u naporima koje ulaže u provedbu reformi na svojem europskom putu.

II. BLISKI ISTOK

14. Ponovno potvrđujući izjavu svojih članova od 15. listopada 2023., Europsko vijeće preispitalo je napredak postignut u različitim područjima djelovanja i daljnje postupanje u vezi s tamošnjom situacijom.
15. Europsko vijeće podupire poziv glavnog tajnika UN-a Guterresa na humanitarni prekid vatre kako bi se omogućio siguran pristup humanitarne pomoći i doprlo do onih kojima je potrebna pomoć. Europska unija blisko će surađivati s partnerima u regiji kako bi se zaštitili civili i pružila potpora onima koji pokušavaju dospjeti na sigurno ili pružiti pomoć te kako bi se olakšao pristup hrani, vodi, zdravstvenoj skrbi, gorivu i skloništu. Ponovno ističe potrebu da se smjesta i bez ikakvog uvjetovanja oslobode svi taoci.
16. Europsko vijeće podsjeća na potrebu za izbjegavanjem regionalne eskalacije i suradnjom s partnerima u tom pogledu, što uključuje Palestinsku samoupravu.
17. Europska unija spremna je doprinijeti revitalizaciji političkog procesa na temelju dvodržavnog rješenja i pozdravlja inicijativu za uključiv sastanak na vrhu o miru koji je predložio Egipat.

III. VIŠEGODIŠNJI FINANCIJSKI OKVIR ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027.

18. Nakon detaljne razmjene mišljenja o predloženoj reviziji višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. Europsko vijeće poziva Vijeće da nastavi s radom u cilju postizanja općeg dogovora do kraja godine.

IV. GOSPODARSTVO

19. Europska unija suočena je sa sve složenijim izazovima, uključujući promjenjivu demografsku sliku i rastuće globalno tržišno natjecanje, te joj je potrebna snažna gospodarska osnova kojom se osiguravaju njezina dugoročna konkurentnost i jednaki uvjeti na unutarnjoj i globalnoj razini i čija su okosnica potpuno funkcionalno jedinstveno tržište i njegove četiri slobode. Europska unija treba ojačati svoju industrijsku i tehnološku bazu te poboljšati svoju gospodarsku otpornost, sigurnu povezivost, pristup globalnom tržištu i produktivnost, a pritom treba očuvati svoje otvoreno gospodarstvo.

Pri procjenjivanju dosad ostvarenog napretka Europsko vijeće naglasilo je potrebu za ubrzanjem rada na:

- a) razvoju konkurentne prednosti EU-a u području digitalnih i čistih tehnologija, među ostalim usmjeravanjem na inovacije, istraživanje, obrazovanje i vještine;
- b) osiguravanju dostatne opskrbe čistom i cjenovno pristupačnom energijom;
- c) smanjenju najbitnijih ključnih ovisnosti i diversifikaciji lanaca opskrbe putem strateških partnerstava;
- d) poticanju prijelaza na gospodarstvo koje je u većoj mjeri kružno i
- e) smanjenju regulatornog opterećenja.

20. Europsko vijeće:

- a) poziva suzakonodavce da brzo postignu dogovor o Europskom aktu o kritičnim sirovinama, Aktu o industriji s nultom neto stopom emisija i reformi modela tržišta električne energije;
- b) poziva na početak rada na zajedničkim procjenama rizika s obzirom na preporuku o ključnim tehnološkim područjima;
- c) poziva Komisiju i države članice da dodatno poboljšaju okvirne uvjete za ulaganja, među ostalim s pomoću zajedničkog, jasnog i usklađenog regulatornog okvira i poslovnog okruženja koji više pogoduju konkurentnosti. Europsko vijeće poziva sve relevantne institucije da nastave s radom na pojednostavnjenju propisa i smanjenju nepotrebnog administrativnog opterećenja, uključujući obveze izvješćivanja, osobito za MSP-ove i *start-up* poduzeća. Također poziva Komisiju da u tom pogledu izradi dodatne prijedloge kako bi se iskoristile mogućnosti podatkovnog gospodarstva i standardiziranih poslovnih podataka;
- d) poziva Komisiju i suzakonodavce da dovrše provedbu zaključaka Europskog vijeća od 9. veljače i 23. ožujka 2023. o odgovoru na Zakon SAD-a o smanjenju inflacije i donesu dodatne mjere koje bi se smatrale potrebnima za povećanje konkurentnosti i privlačnosti EU-a za ulaganja;
- e) podsjeća na svoj poziv Komisiji da izvješćuje Vijeće o učinku aktualne politike državnih potpora na cjelovitost jedinstvenog tržišta, kao i na globalnu konkurentnost EU-a.

V. **MIGRACIJE**

21. Europsko vijeće održalo je stratešku raspravu o migracijama.

VI. OSTALE TOČKE

22. Europsko vijeće izražava najiskreniju sućut žrtvama nedavnih prirodnih katastrofa i ekstremnih vremenskih uvjeta u državama članicama EU-a i trećim zemljama te iskazuje svoju solidarnost s njima.
23. Povećana učestalost i intenzitet ekstremnih vremenskih uvjeta upućuju na nužnost pružanja globalnog odgovora na klimatsku krizu. Rad na prilagodbi klimatskim promjenama ključan je za jačanje otpornosti EU-a i njegovih kapaciteta za odgovor na krize. Europsko vijeće razmotrilo je pripreme za Konferenciju Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama 2023. u Dubaiju (COP 28) i pozvalo na pojačano globalno djelovanje i ambiciju te ističe da je, u skladu s izvješćima Međuvladinog panela o klimatskim promjenama, za ograničavanje zagrijavanja na oko 1,5 °C nužno da globalne emisije stakleničkih plinova dosegnu vrhunac najkasnije do 2025. Europsko vijeće poziva da se iskaže najšira potpora za globalnu obvezu u pogledu obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti koju će Europska unija predstaviti na konferenciji COP 28.
24. S obzirom na oštećenje kritične infrastrukture u Baltičkom moru izazvano vanjskim djelovanjem, Europsko vijeće naglašava potrebu za djelotvornim mjerama za jačanje otpornosti i jamčenje sigurnosti kritične infrastrukture. Nadalje, ističe važnost sveobuhvatnog i koordiniranog pristupa Europske unije pripravnosti i odgovoru na krizu, [među ostalim putem Mehanizma Unije za civilnu zaštitu,] uz osiguravanje da svi sektori doprinose pristupu kojim se obuhvaćaju sve opasnosti.

25. Europsko vijeće krajnje je zabrinuto zbog sigurnosnog stanja na sjeveru Kosova*. Oštro osuđuje nasilni napad na kosovsku policiju 24. rujna 2023. Europska unija očekuje da će počinitelji biti uhićeni i brzo privedeni pravdi te da će Srbija u potpunosti surađivati i poduzeti sve potrebne korake. Kosovo i Srbija moraju kontinuirano ulagati napore u smirivanje napetosti, ponajprije tako da što prije održe nove izbore na sjeveru Kosova, uz aktivno sudjelovanje kosovskih Srba. Neuspjeh u smirivanju napetosti imat će posljedice. Europsko vijeće izražava žaljenje zbog toga što nijedna od tih dviju stranaka nije provela Sporazum na putu prema normalizaciji ni njegov Prilog o provedbi, kao ni druge sporazume postignute u okviru dijaloga uz posredovanje EU-a, pod vodstvom visokog predstavnika i uz potporu posebnog predstavnika EU-a. Poziva Kosovo i Srbiju da ih provedu bez odgode i preduvjeta. To uključuje osnivanje Udruženja/Zajednice općina s većinskim srpskim stanovništvom. Normalizacija odnosa ključan je uvjet na europskom putu obiju stranaka i obje stranke mogle bi izgubiti važne prilike ako ne ostvare napredak.
26. Europsko vijeće ističe svoju potporu promicanju trajnog mira između Armenije i Azerbajdžana na temelju uzajamnog priznavanja suvereniteta, nepovredivosti granica i teritorijalne cjelovitosti. Europsko vijeće izražava duboku zabrinutost zbog nedavnog masovnog raseljavanja Armenaca iz Karabaha. Europska unija nastaviti će Armeniji pružati humanitarnu pomoć i pomoć u području civilne zaštite. Izbjeglice moraju moći slobodno ostvarivati svoje pravo na povratak, bez ikakvih uvjeta, uz međunarodno praćenje i uz dužno poštovanje njihove povijesti, kulture i ljudskih prava. Europsko vijeće nastaviti će se baviti tim pitanjem. Potiče obje strane da brzo nastave s procesom normalizacije slijedom sastanaka u Bruxellesu.

* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244 (1999) i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

27. Europsko vijeće održalo je stratešku raspravu o stanju u Sahelu. Izražava zabrinutost zbog stalnog pogoršanja sigurnosnog stanja u Sahelu, koje otežava politička nestabilnost. Europsko vijeće ističe da je stabilnost Sahela i šire regije, uključujući susjedne obalne države, od iznimne važnosti za sigurnost i prosperitet EU-a. Isto tako, uvelike zabrinjava humanitarna situacija ljudi koji žive u Sahelu. Europska unija i dalje će surađivati s ECOWAS-om i ključnim partnerima u regiji. Europsko vijeće poziva visokog predstavnika i Komisiju da predstave mogućnosti za prilagodbu djelovanja EU-a i relevantnih instrumenata postojećoj situaciji u regiji. Europsko vijeće poziva na trenutačno puštanje na slobodu predsjednika Bazouma i njegove obitelji.

Europsko vijeće oštro osuđuje nedavne terorističke napade u Francuskoj i Belgiji u kojima su ubijeni i ozlijeđeni švedski i francuski državljani. Europska unija ujedinjena je i odlučna u borbi protiv terorizma, mržnje i nasilnog ekstremizma svih vrsta. Pozivamo sve europske institucije i države članice da u vezi s time zajedničkim naporima mobiliziraju sva područja politika.